

Adevar si eroare

Principalele probleme ridicate de tema adevarului si a erorii pot fi formulate in interogatiile:

A. **Cum poate fi explicata eroarea sau care este sursa erorii?**

B. **Are eroarea vreun rol in cunoastere?**

A. Raspunsul la prima intrebare imparte filosofii in doua categorii:

a) Unii filosofi sustin ca omul e fiinta inzestrata fara dubii cu capacitati de a recunoaste adevarul, iar "eroarea este doar o lipsa", adica absenta temporara a unei cunostinte

Exemplu , R. Descartes

- Isi expune conceptia gnoseologica in lucrarea "Meditatii Metafizice"
- Potrivit lui Descartes eroarea survine dintr-o inadecvare intre vointa si intelect
- Vointa isi doreste adesea sa o ia inaintea intelectului in privinta cunoasterii, iar acesta nu apuca sa intervina pentru a da garantia de adevar unei opinii
- In concluzie, filozofia lui Descartes postuleaza adevarul ca valoare centrala a procesului cunoasterii , iar eroarea nu ar trebui sa existe deoarece nu avem o facultate speciala pentru a gresi, ea provenind din faptul că voința este infinită, iar intelectul limitat, voința împingându-l să depășească limitele careîi sunt proprii.

b) Potrivit altor filosofi eroarea tine de natura umana deoarece omul, pe langa capacitatea de a detine adevarul , are incontestabil si capacitatea de a gresi , de pilda B. Russel ne spune explicit ca spre deosebire de cunoasterea lucrurilor, "cunoasterea adevarurilor are un opus si anume eroarea" , iar prin eroare intelege falsitatea unei opinii

B. Privitor la rolul erorii in cunoastere exista doua mari orientari filosofice:

α) Majoritatea filosofilor din filosofia traditionala a cunoasterii considera eroarea ca un rau pentru cunoastere care trebuie depistat si eliminat

β) O mutatie decisiva in perspectiva asupra rolului erorii in cunoastere o aduce Karl Popper

K. Popper (1904-1994)

- Opera : "Despre sursele cunoasterii si ale ignorantei "
- Este autorul care valorizeaza rolul erorii in cunoastere considerand ca stiinta progresa datorita depistarii teoriilor eronate , nu datorita certitudinilor
- Popper invoca in acest sens exemple de teorii din istoria stiintei care au fost respinse si inlocuite cu altele mai complexe, care la randul lor pot fi negate pentru a fi inlocuite cu altceva
- Astfel teoria lui Ptolemeu ("Pamantul nu e rotund, e plat") a fost inlocuita de teoria lui Newton ("Pamantul e rotund") care la randul ei a fost dislocata de teoria relativitatii a lui Einstein
- In consecinta , istoria stiintei ne demonstreaza ca nu putem fi siguri niciodata de certitudinea unei teorii , in schimb putem fi siguri de falsitatea ei atunci cand e infirmata de un text stiintific

Aceasta conceptie potrivit careia nu exista adevaruri ultime si definitive pentru cunoastere, si teoriile sunt acceptate doar provizoriu pana sunt infirmate se numeste **FAILIBILISM**.

OBS. In conceptia failibilista nu exista criterii ale adevarului cert, ci doar criterii ale erorii

s
a
u

f
a
l
s